

Welkom bij

Training Module 7: Overhaaste conclusies II

03/11 B

Overhaaste Conclusies

We trekken vaak conclusies zonder de “volledige waarheid” te kennen.

➤ Redenen/voordelen: ???

➤ Nadelen: ???

Overhaaste Conclusies

We trekken vaak conclusies zonder de “volledige waarheid” te kennen.

- Redenen/voordelen: bespaart tijd, geeft zekerheid, kan een vastberaden en competente indruk maken (“een slecht besluit is beter dan geen besluit”).
- Nadelen: ???

Overhaaste Conclusies

We trekken vaak conclusies zonder de “volledige waarheid” te kennen.

- Redenen/voordelen: bespaart tijd, geeft zekerheid, kan een vastberaden en competente indruk maken (“een slecht besluit is beter dan geen besluit”).
- Nadelen: risico een verkeerd besluit te nemen.

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te weten?

Wanneer?	Voorbeeld
...als we beperkt toegang hebben tot informatie	???
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	???
...als de beslissing er niet echt toe doet	???

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te weten?

Wanneer?	Voorbeeld
...als we beperkt toegang hebben tot informatie	Bij het kopen van een auto is het onmogelijk om alle modellen te vergelijken en alle aspecten te overwegen (prijs, verbruik, enz.). Je moet een keus maken.
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	???
...als de beslissing er niet echt toe doet	???

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te weten?

Wanneer?	Voorbeeld
...als we beperkt toegang hebben tot informatie	Bij het kopen van een auto is het onmogelijk om alle modellen te vergelijken en alle aspecten te overwegen (prijs, verbruik, enz.). Je moet een keus maken.
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	Vooroordelen kunnen leiden tot snel veralgemeniseren ("het is allemaal één pot nat").
...als de beslissing er niet echt toe doet	???

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te weten?

Wanneer?	Voorbeeld
...als we beperkt toegang hebben tot informatie	Bij het kopen van een auto is het onmogelijk om alle modellen te vergelijken en alle aspecten te overwegen (prijs, verbruik, enz.). Je moet een keus maken.
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	Vooroordelen kunnen leiden tot snel veralgemeniseren ("het is allemaal één pot nat").
...als de beslissing er niet echt toe doet	Kiezen van taartje, kleur van je sokken, soort yoghurt, enz. ...

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeelden

Domein	Voorbeeld
Overbezorgd over gezondheid / paniekstoornis	<ul style="list-style-type: none">➤ Mensen die overbezorgd zijn over hun gezondheid zijn vaak bij voorbaat overtuigd dat kleine en vaak onbeduidende symptomen (bv. een huidvlekje) wijzen op een ernstige ziekte (huidkanker).➤ Mensen met een paniekstoornis die tamelijk onschuldige lichaamssignalen bespeuren (bv. een verhoogde hartslag) concluderen vaak dat er iets ernstigs aan de hand is (een hartinfarct).

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeeld - geruchten -

Bestaat er een verband tussen het sigarettenmerk "Lucky Strike" en de atoomaanval op Japan?

Gerucht	Voor en tegen	"Bewijsstuk"
<p>Het ontwerp van de verpakking leidde steeds weer tot geruchten dat het merk "Lucky Strike" iets te maken heeft met de atoomaanval op Japan.</p>	<p>Voor: ???</p> <p>Tegen: ???</p>	 <p>Japanse vlag?</p>

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeeld - geruchten -

Bestaat er een verband tussen het sigarettenmerk "Lucky Strike" en de atoomaanval op Japan?

Gerucht	Voor en tegen	"Bewijsstuk"
<p>Het ontwerp van de verpakking leidde steeds weer tot geruchten dat het merk "Lucky Strike" iets te maken heeft met de atoomaanval op Japan.</p>	<p>Voor:</p> <ul style="list-style-type: none">• De Japanse vlag bevat – net als de verpakking- een rode cirkel tegen een witte achtergrond.• De gouden cirkel zou radioactieve straling kunnen voorstellen.• "Lucky Strike" kan worden vertaald als "successvolle aanval".• Lucky Strike heeft de verpakking veranderd tijdens de 2e wereldoorlog. Daarvoor was de witte achtergrond groen. <p>Tegen: ???</p>	 <p>Japanse vlag?</p>

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeeld - geruchten -

Bestaat er een verband tussen het sigarettenmerk "Lucky Strike" en de atoomaanval op Japan?

Gerucht	Voor en tegen	"Bewijsstuk"
<p>Het ontwerp van de verpakking leidde steeds weer tot geruchten dat het merk "Lucky Strike" iets te maken heeft met de atoomaanval op Japan.</p>	<p>Voor:</p> <ul style="list-style-type: none">• De Japanse vlag bevat – net als de verpakking- een rode cirkel tegen een witte achtergrond.• De gouden cirkel zou radioactieve straling kunnen voorstellen.• "Lucky Strike" kan worden vertaald als "succesvolle aanval".• Lucky Strike heeft de verpakking veranderd tijdens de 2e wereldoorlog. Daarvoor was de witte achtergrond groen. <p>Tegen:</p> <ul style="list-style-type: none">• De gouden cirkel stond al op de oude verpakking.• Het ontwerp was al veranderd in 1940/1941 – om markttechnische redenen – en de atoomaanval vond plaats in 1945.• De merknaam werd vastgesteld in de tijd van de goudzoekers. De naam "Lucky Strike" is geregistreerd sinds 1871. Op het eerste tabaksblik stond een hamer wijzend naar de hemel – een symbool van de "lucky strike" van een gouddelver.	 <p>Japanse vlag?</p>

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeeld - geruchten -

**Bestaat er een verband tussen het sigarettenmerk
"Lucky Strike" en de atoomaanval op Japan?**

Nee!

Hoe ontstaan dit soort complottheorieën?

???

Hoe ontstaan dit soort complottheorieën?

- Ze zijn doorgaans opwindender dan de realiteit.
- Ze zijn vaak gebaseerd op uitspraken die moeilijk zijn te controleren of te bewijzen (bv. de verpakking staat voor Japan en de gouden krans voor radioactieve besmetting) en worden klakkeloos door mensen geloofd.
- Alternatieve verklaringen worden uitgesloten (bv. dat “lucky strike” ook toevalstreffer kan betekenen bij een bijzondere opgraving).
- Geruchten zijn soms gebaseerd op feiten die uit zijn verband zijn getrokken. Het belang van details wordt sterk overdreven (de verpakking was weliswaar veranderd tijdens de 2e wereldoorlog, maar dit zegt niet noodzakelijkerwijs iets ten voordele van het gerucht).

Hoe ontstaan dit soort complottheorieën?

- In de geschiedenis zijn talrijke voorbeelden te vinden van minderheden en verschoppelingen die vals werden beschuldigd bij oncontroleerbare, rampzalige gebeurtenissen (in de Middeleeuwen werd de oorzaak van een slechte oogst bijvoorbeeld vaak toegeschreven aan hekserij of aan religieuze minderheden).
- Dit soort eenvoudige verklaringen verminderde angst en vrees en gaf de illusie van controle.

Waarom doen we dit?

1. Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle) mensen met psychose snelle beslissingen maken op basis van weinig informatie. Deze manier van beslissen kan snel leiden tot fouten.

Waarom doen we dit?

1. Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle) mensen met psychose snelle beslissingen maken op basis van weinig informatie. Deze manier van beslissen kan snel leiden tot fouten.
2. De waarneming van de werkelijkheid raakt bij veel (maar niet alle) mensen vertekend. Interpretaties van situaties, die anderen ondenkbaar achten, worden geloofd.

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt - praktijkvoorbeelden

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Voedsel smaakt raar.	Er zit vergif in.	???
Mijn vriendin komt ’s avonds thuis en ruikt anders.	Ik ben ervan overtuigd dat zij mij bedriegt.	???
De radio speelt een paar keer “Hero” (held) van Mariah Carey.	Dit is een geheim teken dat ik ben uitverkoren om de wereld te redden.	???

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt - praktijkvoorbeelden

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Voedsel smaakt raar.	Er zit vergif in.	Voedsel is slecht bereid, ingrediënten bedorven.
Mijn vriendin komt ’s avonds thuis en ruikt anders.	Ik ben ervan overtuigd dat zij mij bedriegt.	???
De radio speelt een paar keer "Hero" (held) van Mariah Carey.	Dit is een geheim teken dat ik ben uitverkoren om de wereld te redden.	???

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt - praktijkvoorbeelden

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Voedsel smaakt raar.	Er zit vergif in.	Voedsel is slecht bereid, ingrediënten bedorven.
Mijn vriendin komt ’s avonds thuis en ruikt anders.	Ik ben ervan overtuigd dat zij mij bedriegt.	Mijn vriendin heeft een nieuw parfum en verwacht eerder een compliment dan een beschuldiging.
De radio speelt een paar keer “Hero” (held) van Mariah Carey.	Dit is een geheim teken dat ik ben uitverkoren om de wereld te redden.	???

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt - praktijkvoorbeelden

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Voedsel smaakt raar.	Er zit vergif in.	Voedsel is slecht bereid, ingrediënten bedorven.
Mijn vriendin komt ’s avonds thuis en ruikt anders.	Ik ben ervan overtuigd dat zij mij bedriegt.	Mijn vriendin heeft een nieuw parfum en verwacht eerder een compliment dan een beschuldiging.
De radio speelt een paar keer "Hero" (held) van Mariah Carey.	Dit is een geheim teken dat ik ben uitverkoren om de wereld te redden.	Radiostation speelt popmuziek.

Oefening

- In de volgende oefening krijg je verschillende schilderijen te zien. Probeer de juiste naam van elk schilderij uit te vinden en sluit "niet passende" uit.

Oefening

- In de volgende oefening krijg je verschillende schilderijen te zien. Probeer de juiste naam van elk schilderij uit te vinden en sluit “niet passende” uit.
- Bespreek de *voors en tegens* van de verschillende mogelijkheden.

Oefening

- In de volgende oefening krijg je verschillende schilderijen te zien. Probeer de juiste naam van elk schilderij uit te vinden en sluit “niet passende” uit.
- Bespreek de *voors en tegens* van de verschillende mogelijkheden.
- Geef alsjeblieft ook aan hoe zeker je bent van je oordeel.

Oefening

- In de volgende oefening krijg je verschillende schilderijen te zien. Probeer de juiste naam van elk schilderij uit te vinden en sluit “niet passende” uit.
- Bespreek de *voors en tegens* van de verschillende mogelijkheden.
- Geef alsjeblieft ook aan hoe zeker je bent van je oordeel.
- Besteed met name aandacht aan details die overduidelijk een bepaalde naam uitsluiten.

- a. Goed nieuws
- b. Het overleden kind
- c. De dienstplichtige
- d. Verdrietig bericht

- a. Goed nieuws
- b. Het overleden kind
- c. De dienstplichtige
- d. Verdrietig bericht
(Peter Fendi, 1838)

With friendly permission of the museum of bread culture (Ulm, Germany)

a. Scholing

b. Soep in het klooster

c. Voor de kerkdienst

d. De bekering

With friendly permission of the museum of bread culture (Ulm, Germany)

a. Scholing

b. Soep in het klooster
(Anton Mangold, 1888)

c. Voor de kerkdienst

d. De bekering

- a. De oorlog
- b. Aankondiging van de komst van Christus
- c. Het zwarte paard
- d. Het hobbelpaard

- a. De oorlog (Henri Julien F. Rousseau, 1894)
- b. Aankondiging van de komst van Christus
- c. Het zwarte paard
- d. Het hobbelpaard

- a. Vergiftiging
- b. Waarom trouwde ik met hem?
- c. Zelfmoord
- d. De wanhopige moeder

- a. Vergiftiging
- b. Waarom trouwde ik met hem? (Murray)
- c. Zelfmoord
- d. De wanhopige moeder

- a. Volksoproer
- b. Marktdag
- c. Luilekkerland
- d. De kinderspelen

- a. Volksoproer
- b. Marktdag
- c. Luilekkerland
- d. De kinderspelen (Pieter d. Ä. Bruegel, 1560)

- a. Illegaal gokken
- b. De valsspeler met de ruiten aas
- c. De vergiftiging
- d. De gravin verspeelt huis en haard

- a. Illegaal gokken
- b. De valsspeler met de ruiten aas
(Georges de la Tour, 1630)
- c. De vergiftiging
- d. De gravin verspeelt huis en haard

- a. Grafschennis
- b. Man en vrouw die de maan aanschouwen
- c. Afmaken van vampier
- d. Zonsverduistering

- a. Grafshennis
- b. Man en vrouw die de maan
aanschouwen (Caspar David Friedrich, 1819)
- c. Afmaken van vampier
- d. Zonsverduistering

- a. Uitrusten aan de bosrand
- b. De ontsnapping
- c. Uitputting
- d. De gewonde

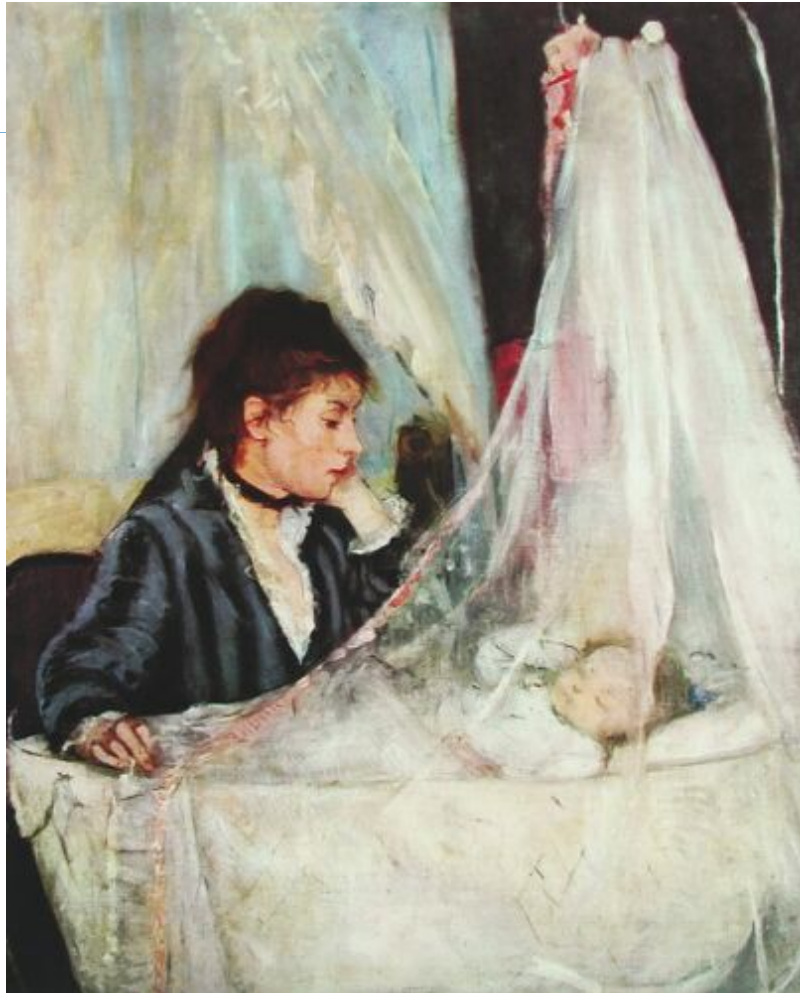
- a. Uitrusten aan de bosrand (F.G. Waldmüller, 1793-1865)
- b. De ontsnapping
- c. Uitputting
- d. De gewonde

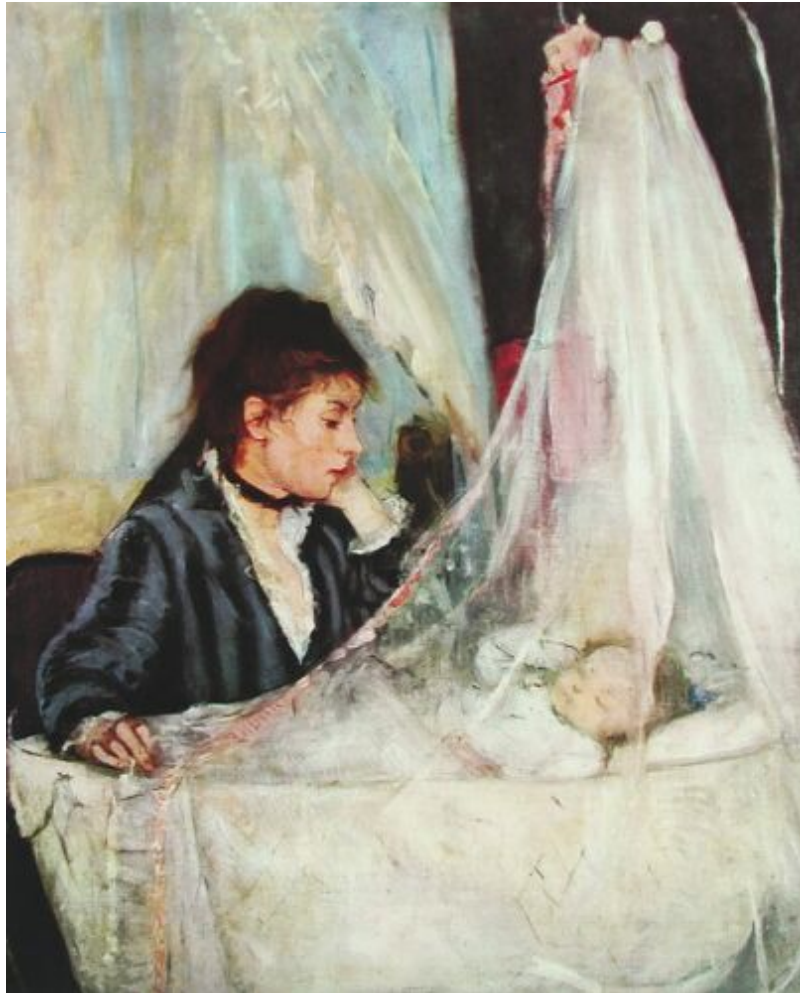
- a. Laatste maaltijd
- b. Konijnen voeren
- c. Speelkameraadjes
- d. Paaszondag

- a. Laatste maaltijd
- b. Konijnen voeren (Felix Schlesinger, 1833-1910)
- c. Speelkameraadjes
- d. Paaszondag

- a. Laatste ademtocht
- b. Het stervende kindje
- c. Slaapliedje
- d. Moeder bij wieg

- a. Laatste ademtocht
- b. Het stervende kindje
- c. Slaapliedje
- d. Moeder bij wieg
(Morisot Berthe, 1872)

a. Ten dans vragen

b. Nekmassage

c. Aankleden

d. Rechtshandig beetgepakt

- a. Ten dans vragen
- b. Nekmassage

- c. **Aankleden** (Joseph Caraud, 1868)
- d. Rechtshandig beetgepakt

- a. De alcoholistes
- b. Reanimatie
- c. Schoonmaaksters
- d. Strijkende vrouwen

- a. De alcoholistes
- b. Reanimatie
- c. Schoonmaaksters
- d. Strijkende vrouwen
(Edgar Degas, 1884)

- a. Na de oogst
- b. Luilekkerland
- c. Onthoofde kip
- d. Voedselvergiftiging

- a. Na de oogst
- b. Luilekkerland (Pieter d. Ä. Bruegel, 1567)
- c. Onthoofde kip
- d. Voedselvergiftiging

- a. Tovenarij
- b. Verbazing
- c. Reizende predikant
- d. De goochelaar

- a. Tovenarij
- b. Verbazing
- c. Reizende predikant
- d. De goochelaar
(Hieronymus Bosch, 1480)

- a. Begrafenisceremonie
- b. Het gebed
- c. Lunch
- d. Toespraak

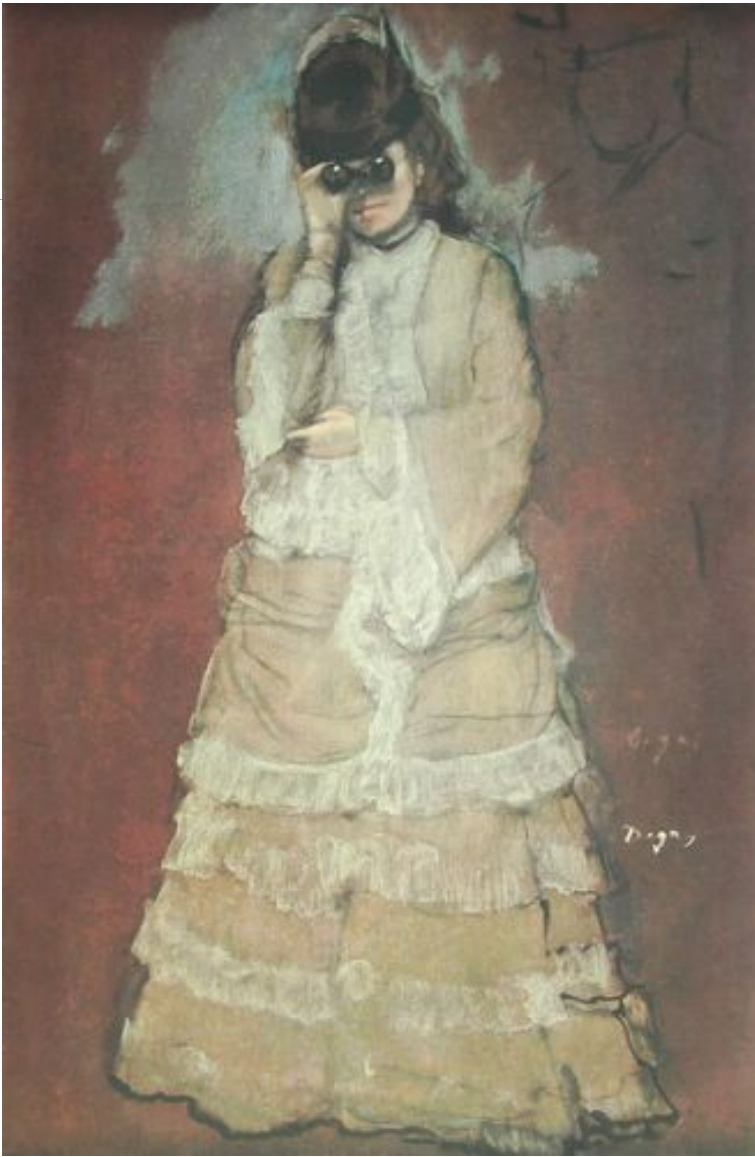
- a. Begrafenisceremonie
- b. Het gebed
- c. Lunch (Albin Egger-Lienz, 1910)
- d. Toespraak

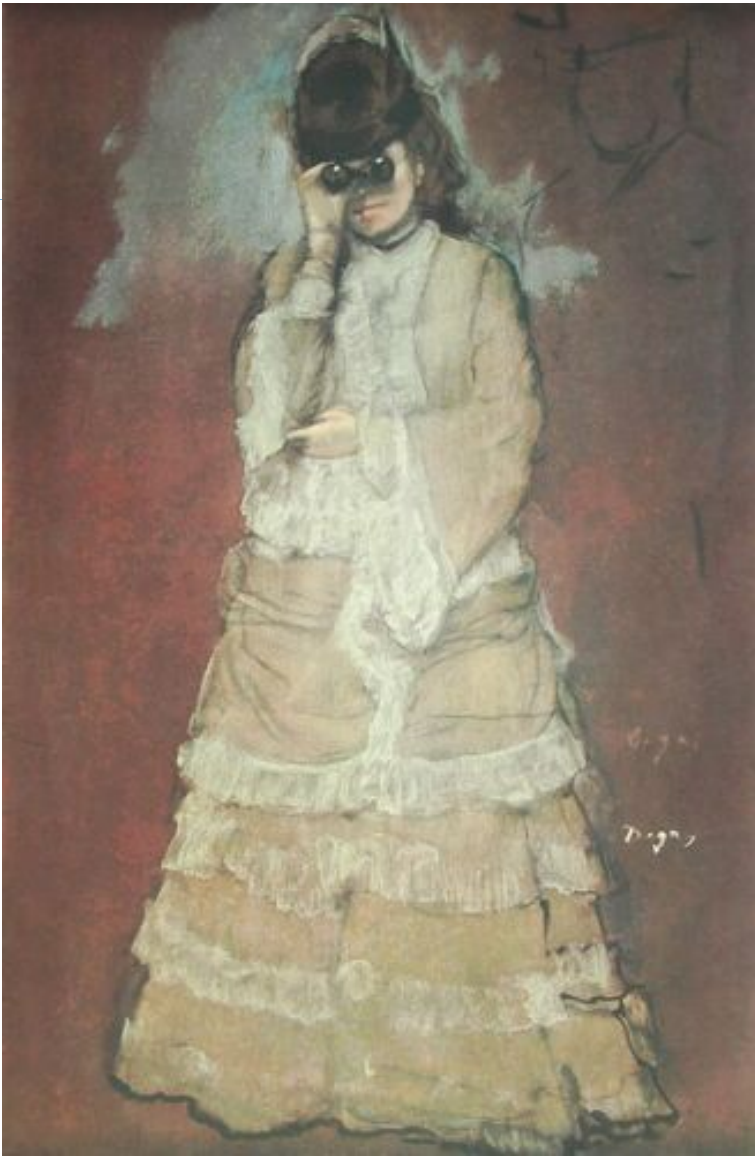
- a. Meisje drinkt wijn met twee minnaars
- b. Het aanzoek
- c. De tweeling
- d. Het feestmaal

- a. Meisje drinkt wijn met twee minnaars
(Jan Vermeer van Delft, 1660)
- b. Het aanzoek
- c. De tweeling
- d. Het feestmaal

- a. Carnaval in Venetië
- b. Dame met toneelkijker
- c. De geheim agente
- d. Bovennatuurlijk wezen

- a. Carnaval in Venetië
- b. Dame met toneelkijker
(Edgar Degas, 1834-1917)
- c. De geheim agente
- d. Bovennatuurlijk wezen

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een oordeel belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaast beslissen te vermijden ("op zeker spelen").

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een oordeel belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaast beslissen te vermijden (“op zeker spelen”).
- **Voorbeeld:** Iemand spreekt heel langzaam en heeft een bewegingsloze gelaatsuitdrukking. *Geestelijk uitgeput? Neurologische ziekte?*

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een oordeel belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaast beslissen te vermijden ("op zeker spelen").
- **Voorbeeld:** Iemand spreekt heel langzaam en heeft een bewegingsloze gelaatsuitdrukking. *Geestelijk uitgeput? Neurologische ziekte?*
- Wees voorzichtig met overhaaste beslissingen: *Het zou ook kunnen dat de symptomen bijverschijnselen zijn van medicatie.*

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een oordeel belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaast beslissen te vermijden (“op zeker spelen”).
- **Voorbeeld:** Iemand spreekt heel langzaam en heeft een bewegingsloze gelaatsuitdrukking. *Geestelijk uitgeput? Neurologische ziekte?*
- Wees voorzichtig met overhaaste beslissingen: *Het zou ook kunnen dat de symptomen bijverschijnselen zijn van medicatie.*
- Bij minder ingrijpende zaken kunnen we net zo goed snel beslissen (bv. kiezen smaak yoghurt, soort taartje).

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een oordeel belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaast beslissen te vermijden (“op zeker spelen”).
- **Voorbeeld:** Iemand spreekt heel langzaam en heeft een bewegingsloze gelaatsuitdrukking. *Geestelijk uitgeput? Neurologische ziekte?*
- Wees voorzichtig met overhaaste beslissingen: *Het zou ook kunnen dat de symptomen bijverschijnselen zijn van medicatie.*
- Bij minder ingrijpende zaken kunnen we net zo goed snel beslissen (bv. kiezen smaak yoghurt, soort taartje).
- Vergissen is menselijk – houd de mogelijkheid open dat je het bij het verkeerde eind kan hebben.

Wat heeft dit met psychose te maken?

Veel (maar niet alle) mensen met psychose zijn geneigd om snel conclusies te trekken en hun oordeel is extremer. Deze denkstijl wordt nog versterkt als iemand onder druk staat. Het is dan verleidelijk om naar simpele verklaringen te zoeken of iemand anders te beschuldigen

Wat heeft dit met psychose te maken?

Veel (maar niet alle) mensen met psychose zijn geneigd om snel conclusies te trekken en hun oordeel is extremer.

Deze denkstijl wordt nog versterkt als iemand onder druk staat. Het is dan verleidelijk om naar simpele verklaringen te zoeken of iemand anders te beschuldigen.

Voorbeeld: Janine beweert dat haar dokter eigenlijk haar ex-vriendje is die onder een valse identiteit al jaren achter haar aanzit in de psychiatrie.

Achtergrond: Beide mannen komen uit hetzelfde dorp en hebben dezelfde voornaam.

Maar: Dit was toe te schrijven aan toeval.

Wat heeft dit met psychose te maken?

Veel (maar niet alle) mensen met psychose zijn geneigd om snel conclusies te trekken en hun oordeel is extremer.

Deze denkstijl wordt nog versterkt als iemand onder druk staat. Het is dan verleidelijk om naar simpele verklaringen te zoeken of iemand anders te beschuldigen

Voorbeeld: Janine beweert dat haar dokter eigenlijk haar ex-vriendje is die onder een valse identiteit al jaren achter haar aanzit in de psychiatrie.

Achtergrond: Beide mannen komen uit hetzelfde dorp en hebben dezelfde voornaam.

Maar: Dit was toe te schrijven aan toeval.

Neem veel informatie in ogenschouw bij zwaarwegende beschuldigingen. Het is verstandig verschillende verklaringen te bespreken met mensen die je vertrouwt.

Hartelijk dank voor je
aandacht!

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mkt. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the "fair use" policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler/	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Oiseau '3'	flickr	LUCKY STRIKE	CC	Lucky Strike cigarette box/ Zigaretenschachtel
<p>All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago).</p> <p>Alle abgebildeten Kunstwerke sind gemeinfrei („public domain“), da die Schutzfrist des Urheberrechts unseres Wissens abgelaufen ist („public domain“; alle Künstler verstarben vor mindestens 70 Jahren). Alle Reproduktionen gelten ebenfalls als gemeinfrei.</p>				

Met vriendelijke ondersteuning van Janssen-Cilag*

* 4000 € voor het verbeteren en verspreiden van de training